SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI

ZESPÓŁ SZKÓŁ ZAWODOWYCH NR 1
W BIAŁEJ PODLASKIEJ

BIAŁA PODLASKA 2016

Szkolny Program Profilaktyki opracowano zgodnie z obowiązującymi podstawami prawnymi:

- Konstytucja Rzeczpospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.
- Konwencja o Prawach Dziecka
- Ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty, zwana „ustawą o systemie oświaty" (Dz. U. z 2015 r. poz.2156)
- Ustawą z dnia 29 lipca 2005 o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 2012 poz.124)
- Ustawa z dnia 24 kwietnia2015 o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2015 poz. 875)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. 2015 poz. 1249)
- Rozporządzenie MEN z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2013 poz.532)
- Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych, zwana „ustawą o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu" (Dz. U. z 1996 r. Nr 10, poz. 55; zm. 1997 r. Nr 88, poz. 554 i 121, poz. 770; z 1999 r. Nr 96, poz. 1107)
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, zwana „ustawą o wychowaniu w trzeźwości" (zmiany Dz. U. 2013 poz. 1563: Dz. U. 2014 poz.822 i 1188)
- Ustawą z dnia 19.08.1994r. (Dz. U. 94.111.535) o ochronie zdrowia psychicznego.
- Rozporządzenie rady ministrów z dnia 28 grudnia 2010 r w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego (Dz. U. z dnia 3 lutego 2011 r.)
- Statut Zespołu Szkół Zawodowych nr 1 w Białej Podlaskiej

Wstęp

W rozumieniu potocznym profilaktyka oznacza zapobieganie występowaniu zjawisk nieakceptowanych społecznie.

Profilaktyka to ogół działań zapobiegających niepożądanym zjawiskom w rozwoju i zachowaniu ludzi. W pedagogice oznacza to zapobieganie powstawaniu u dzieci niepożądanych przyzwyczajeń i postaw, błędów w uczeniu się lub postawie ciała. W tym znaczeniu profilaktyka oznacza wszelkie pożądane oddziaływania pedagogiczne, wytwarzając bowiem jakieś wartościowe cechy, jednocześnie zapobiega powstawaniu cech niepożądanych lub ich utrwaleniu się.

Współczesne podejście do profilaktyki obejmuje trzy stopnie działań profilaktycznych:

- **profilaktyka stopnia I** - skierowana do grup niskiego ryzyka, obejmująca szerokie i niezdiagnozowane grupy osób, której celem jest promocja zdrowego stylu życia oraz opóźnienie wieku inicjacji zachowań ryzykownych;
- **profilaktyka stopnia II –** adresowana do grup podwyższonego ryzyka i osób po inicjacji zachowań ryzykownych, której celem jest obniżenie czasu i głębokości dysfunkcji oraz wycofanie się z ryzykownego działania;
- **profilaktyka stopnia III –** skierowana do grup wysokiego ryzyka obejmująca działania lecznicze, rehabilitacyjne i resocjalizacyjne, której celem jest przeciwdziałanie rozszerzaniu się degradacji społecznej oraz powrót do normalnego funkcjonowania.

Przystępując do konstruowania programu profilaktyki corocznie dokonujemy diagnozy środowiska rodzinnego i szkolnego ucznia. Na podstawie tej diagnozy opracowane zostały: cele ogólne i cele szczegółowe oraz zadania.

Cele szkolnego programu profilaktycznego :

1. Troska o bezpieczeństwo ucznia w szkole.
2. Przeciwdziałanie różnego rodzaju uzależnieniom poprzez zapobieganie i zmniejszanie szkód występujących w życiu młodych ludzi w związku z sięganiem przez nich po substancje uzależniające.
3. Działania profilaktyczne dotyczące przemocy i agresji. Ograniczenie i eliminowanie zachowań problemowych występujących wśród młodzieży jak: wagary, agresja, przemoc, wyłudzenie, wykroczenia przeciw prawu - pomoc w rozwijaniu ważnych umiejętności społecznych.
4. Kształtowanie postaw prospołecznych i osobowości ucznia w taki sposób, aby prawidłowo funkcjonował w środowisku szkolnym i pozaszkolnym. Budowanie poczucia własnej wartości i zachowań asertywnych, kształcenie umiejętności komunikacji interpersonalnej, wychowanie do wartości i podejmowania odpowiedzialnych decyzji, zaspokojenie potrzeb psychospołecznych ucznia.
5. Pomoc uczniom w sytuacjach stresowych.
6. Objęcie szczególną opieką uczniów wymagających pomocy materialnej.
7. Troska o zdrowie i dobrą kondycję fizyczną i psychiczną uczniów. Promocja zdrowia i rozwijanie zdolności do prowadzenia zdrowego życia młodzieży w działaniach wychowawczych, profilaktycznych i interwencyjnych
8. Wspomaganie rozwoju moralnego uczniów (poszanowanie norm, wartości i autorytetów). Stwarzanie uczniom możliwości przynależenia do pozytywnych grup rówieśniczych: kół zainteresowań, zespołów sportowych, muzycznych itp.
9. Wypracowanie skutecznych form współpracy z rodzicami w zakresie rozwiązywania problemów młodzieży:
   - pogadanki dla rodziców,
   - porady, konsultacje i zajęcia edukacyjne,
   - informowanie o możliwościach uzyskania pomocy specjalistycznej,
   - zaangażowanie rodziców w życie szkoły.

Cele ogólne	Cele szczegółowe	Sposoby realizacji	Odpowiedzialni
1. **Troska o bezpieczeństwo ucznia w szkole**	• Zapewnienie bezpieczeństwa uczniom na terenie szkoły	1. Współpraca dyrekcji szkoły z Policją i Strażą Miejską w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa uczniom (patrolowanie przez służby terenu wokół szkoły) 2. Pełnienie systematycznych dyżurów nauczycieli w czasie przerw na terenie szkoły	*dyrekcja szkoły, kierownik internatu* *dyrekcja szkoły*
	• Działania edukacyjne zmierzające do poprawy bezpieczeństwa uczniów	1. Wprowadzanie tematyki bezpieczeństwa uczniów na godzinach wychowawczych i innych lekcjach 2. Spotkania rodziców z przedstawicielami Policji poświęcone bezpieczeństwu uczniów 3. Szkoleniowa Rada Pedagogiczna poświęcona bezpieczeństwu uczniów 4. Udział uczniów w konkursach propagujących bezpieczeństwo 5. Zajęcia z wychowania komunikacyjnego	*nauczyciele, wychowawcy internatu* *dyrekcja szkoły* *dyrekcja szkoły (technik BHP ?)* *technik BHP* *nauczyciele wychowania fizycznego*
	• Poszerzenie wiedzy uczniów na temat szkodliwego wpływu nikotyny, alkoholu, narkotyków, dopalaczy i innych środków	1. Uwzględnianie w Klasowych Programach Wychowawczych tematyki dotyczącej profilaktyki 2. Realizacja zagadnień dotyczących uzależnień w ramach przedmiotu „Wychowanie do życia w rodzinie” 3. Propagowanie informacji na temat uzależnień poprzez wykonywanie gazetek, rozprowadzanie ulotek i broszur	*wychowawcy klas* *nauczyciel WDŻ* *pielęgniarka szkolna, pedagog, psycholog, wychowawcy w internacie*

2. Przeciwdziałanie uzależnieniom	psychoaktywnych na organizm człowieka • Przedstawienie zagrożeń wynikających z innych uzależnień, np. takich jak infoholizm, sieciocholizm, hazard	4. Ankiety diagnozujące 5. Realizacja programów profilaktycznych we współpracy z różnymi instytucjami (np. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna) 6. Uczestnictwo młodzieży w imprezach artystyczno-edukacyjnych i akcjach dotyczących profilaktyki uzależnień 7. Opieka pedagogiczno-psychologiczna nad osobami zagrożonymi uzależnieniem 8. Udział uczniów w zajęciach edukacyjno-warsztatowych organizowanych we współpracy z różnymi instytucjami 9. Udział uczniów w spotkaniach z przedstawicielami Policji dotyczących zagrożeń związanych z narkotykami, dopalaczami i innymi substancjami psychoaktywnymi 10. Kształtowanie umiejętności bezpiecznego korzystania z technologii informacyjnych	*pedagog, psycholog, wychowawcy* *wychowawcy klas* *pedagog, psycholog, wychowawcy klas, dyrekcja* *pedagog, psycholog* *wychowawcy klas, pedagog, psycholog* *dyrekcja szkoły* *wszyscy pracownicy szkoły*
	• Pogadanka dla rodziców na temat profilaktyki uzależnień	1. Spotkania rodziców z przedstawicielami Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, Policji dotyczące problemu uzależnień 2. Włączenie tematyki uzależnień do programu spotkań wychowawców klas z rodzicami 3. Zamieszczanie materiałów z zakresu profilaktyki uzależnień na stronie internetowej szkoły	*dyrekcja szkoły, pedagog, psycholog* *dyrekcja szkoły* *dyrekcja szkoły*

		4. Konsultacje rodziców z wychowawcami, nauczycielami, pedagogiem, psychologiem, wychowawcami w internacie 5. Proponowanie rodzicom udziału w warsztatach umiejętności wychowawczych organizowanych przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne	*wszyscy nauczyciele, dyrekcja szkoły* *pedagog, psycholog*
	• Poszerzenie wiedzy nauczycieli w zakresie profilaktyki uzależnień	1. Szkolenie Rady Pedagogicznej z zakresu profilaktyki uzależnień 2. Bieżące konsultacje wychowawców i nauczycieli z pedagogiem i psychologiem szkolnym 3. Gromadzenie materiałów na temat profilaktyki uzależnień w bibliotece szkolnej	*dyrekcja szkoły* *wychowawcy klas, pedagog, psycholog* *pracownicy biblioteki*
3. Budowanie pozytywnych relacji koleżeńskich, działania	• Przeciwdziałanie zachowaniom agresywnym	1. Troska wszystkich nauczycieli i pracowników szkoły o bezpieczeństwo uczniów na lekcjach i w czasie pobytu uczniów na terenie szkoły 2. Realizacja programów edukacyjnych dotyczących problemu agresji 3. Interwencja Policji w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa uczniów 4. Indywidualne konsultacje prowadzone przez pedagoga i psychologa ze sprawcami i ofiarami przemocy. 5. Konsultacje ze szkolnym Rzecznikiem Praw Ucznia 6. Promowanie zajęć sportowych (np. Dzień Sportu)	*wszyscy pracownicy szkoły* *pedagog, psycholog, wychowawcy klas* *dyrekcja szkoły* *psycholog, pedagog* *szkolny Rzecznik Praw Ucznia* *nauczyciele wychowania*

profilaktyczne dotyczące przemocy i agresji		7. Udział uczniów klas pierwszych w zajęciach adaptacyjno-integracyjnych 8. Wycieczki szkolne 9. Udział uczniów w różnego rodzaju zajęciach pozalekcyjnych oferowanych przez szkołę	*fizycznego pedagog, psycholog* *nauczyciele* *pedagog, nauczyciele*
	• Zapobieganie wandalizmowi	1. Zwracanie szczególnej uwagi przez nauczycieli i innych pracowników szkoły na miejsca, w których najczęściej przebywają uczniowie 2. Omawianie tematu wandalizmu na godzinach wychowawczych i zebraniach z rodzicami 3. Promowanie wśród uczniów poczucia odpowiedzialności za wspólną własność	*wszyscy pracownicy szkoły* *wychowawcy klas, nauczyciele* *wszyscy pracownicy szkoły*
	• Przeciwdziałanie agresji słownej	1. Zwracanie uwagi na kulturę słowa podczas zajęć lekcyjnych i na przerwach 2. Reagowanie na agresję słowną	*wszyscy pracownicy szkoły* *wszyscy pracownicy szkoły*
	• Zapewnienie uczniom udziału w zajęciach „Wychowanie do życia w rodzinie”	1. Realizacja programu Wychowanie do życia w rodzinie” 2. Gromadzenie pomocy dydaktycznych związanych tematycznie z zajęciami	*nauczyciele przedmiotu, dyrekcja* *nauczyciele przedmiotu*

4. Kształtowanie postaw społecznych	• Propagowanie tematyki dotyczącej właściwego zachowania i zasad kultury osobistej	1. Uwzględnienie w Klasowych Planach Wychowawczych tematów dotyczących postaw prospołecznych. 2. Zwracanie szczególnej uwagi na kulturę zachowania uczniów podczas ich pobytu w szkole 3. Zwracanie uwagi na poszanowanie godności drugiego człowieka bez względu na jego poglądy, wyznanie lub inną odmienność	*wychowawcy klas* *wszyscy pracownicy szkoły* *wszyscy pracownicy szkoły*
	• Zapoznanie uczniów z konsekwencjami niewłaściwych wyborów życiowych	1. Udział uczniów w nowatorskich programach profilaktycznych 2. Uczestnictwo uczniów w zajęciach koła psychologicznego	*pedagog* *psycholog*
5. Pomoc uczniom w sytuacjach stresowych	• Objęcie szczególną opieką klas pierwszych	1. Spotkania uczniów klas pierwszych z pedagogiem i psychologiem szkolnym 2. Zaznajomienie uczniów z regulaminem i przepisami obowiązującymi na terenie szkoły 3. Wskazanie uczniom miejsc, w których mogą uzyskać niezbędną pomoc	*dyrekcja, pedagog, psycholog, wychowawcy klas pierwszych* *wychowawcy klas* *wszyscy pracownicy szkoły*
	• Nawiązanie współpracy z rodzicami uczniów klas pierwszych	1. Udział rodziców w spotkaniu organizacyjnym z dyrekcją szkoły i pracownikami 2. Zachęcanie rodziców do współpracy z wychowawcą, dyrekcją, psychologiem i pedagogiem szkolnym	*dyrekcja, wychowawcy klas* *dyrekcja , pedagog, psycholog, wychowawcy klas*

	• Pomoc maturzystom w przezwyciężaniu stresu szkolnego	1. Organizowanie próbnej matury i próbnego egzaminu zawodowego jako sposobu przezwyciężania stresu egzaminacyjnego 2. Organizowanie zajęć dotyczących sposobów przezwyciężania stresu	*dyrekcja szkoły* *pedagog, psycholog*
	• Objęcie uczniów indywidualną opieką psychologiczno-pedagogiczną	1. Indywidualne konsultacje uczniów wymagających tej formy pomocy 2. Pomoc w rozwiązywaniu problemów rodzinnych i szkolnych 3. Kierowanie uczniów do poradni psychologiczno-pedagogicznej 4. Dostosowanie wymagań edukacyjnych do zaleceń poradni psychologiczno-pedagogicznej	*pedagog, psycholog* *pedagog, psycholog, wychowawcy klas* *pedagog, psycholog, Rada Pedagogiczna* *pedagog, psycholog, nauczyciele*
6. Objęcie szczególną opieką uczniów wymagającym pomocy materialnej	• Rozpoznanie sytuacji materialnej uczniów	1. Diagnozowanie sytuacji materialnej ucznia 2. Współpraca z instytucjami powołanymi do udzielania pomocy materialnej 3. Współpraca z Radą Rodziców w zakresie udzielania pomocy materialnej potrzebującym uczniom	*pedagog, psycholog, wychowawcy* *pedagog, psycholog* *pedagog*
	• Udzielenie pomocy materialnej	1. Przyznawanie pomocy finansowej z Rady Rodziców 2. Pomoc materialna i rzeczowa udzielana na wniosek szkoły przez instytucje do tego powołane 3. Pozyskiwanie sponsorów wspomagających najbardziej	*dyrekcja* *pedagog* *dyrekcja, pedagog,*

		potrzebujących uczniów	*wychowawca*
7. Troska o zdrowie i dobrą kondycję fizyczną i psychiczną uczniów	• Zapoznanie się wychowawców klas ze stanem zdrowia swoich uczniów	1. Wnikliwe zapoznanie nauczycieli uczących w danej klasie o zaleceniach wydanych przez poradnie specjalistyczne w celu uwzględnienia tych zaleceń w pracy z uczniem	*wychowawcy, nauczyciele uczący*
	• Organizowanie uczniom czasu wolnego	1. Zapewnienie możliwości udziału uczniów w różnorodnych zajęciach pozalekcyjnych organizowanych na terenie szkoły i poza nią	*dyrekcja szkoły*
	• Propagowanie zdrowego stylu życia	1. Uwzględnianie tematyki zdrowego stylu życia na godzinach wychowawczych i innych zajęciach 2. Wykonywanie wystaw i udostępnienie uczniom broszur o tematyce prozdrowotnej 3. Realizacja programów z zakresu profilaktyki zdrowotnej	*wychowawcy, nauczyciele* *nauczyciele biologii, pielęgniarka szkolna* *nauczyciele biologii, pielęgniarka szkolna*